

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.07.2020

Tulay Hatımoğulları Oruç

Adana Milletvekili

Başta Türkiye Devrimci İşçi Sendikalar Konfederasyonu (DİSK) olmak üzere, kıdem tazminatına ilişkin yapılmak istenen düzenlemeye karşı 29 Haziran'da 81 ilde, yüzlerce işyerinde, on binlerce işçinin katılımıyla düzenledikleri basın açıklamalarında sözlerini söylemişlerdir.

Türkiye'de işçi sınıfının 1936 yılından bugüne kadar sahip olduğu "İşçinin işyerinde çalışması karşılığında, çalışırken hak kazandığı ve işyerinden ayrılırken aldığı kendine özgü bir ücret" olarak kazanılmış en köklü hakkıdır. İşçi sınıfının kıdem tazminatının ortadan kaldırılmasına yönelik girişimler hız kazanmıştır. Bugün; sermaye ve iktidarların 45 yıldır; 11. Kalkınma Planında, Yeni Ekonomik Programda yer alan hedefleri ve IMF'nin tüm raporlarında geçen çalışma hayatına dair işçilerin aleyhine düzenlemeler öneren tavsiyelerini hayata geçirmek istenmektedir.

Yapılmak istenen düzenleme ile; Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi adı altında kıdem tazminatının fona aktarılması, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar başta olmak üzere esnek-güvencesiz çalıştırmanın yaygınlaştırılması ile kıdem tazminatı hakkı yok edilmek istenmektedir. Yapılmak istenen düzenlemede fon; kıdem tazminatına, yani birikmiş emeğe ve işçilerin aileleri üzerinden yeni nesiller için güvencesizliğe kapı aralamak demektir.

Pandemi koşullarında 83 milyon yurttaşın yaşam mücadelesi sürerken, işçilerin de bir yandan işlerini ve gelirlerini koruma savaşı verdiği, işsizliğin çok ciddi oranda yükseldiği bugünlerde; işçilerin kıdem tazminatlarına dair yapılmak istenen düzenleme kabul edilmezdir. Daha esnek, daha güvencesiz, daha sağlıksız çalışma koşulları dayatmasına karşı işçiler ülkenin dört yanındaki işyerlerinde sözlerini söylemiştir. İlgili yasalar ve Anayasa'ya göre kurulmuş diyalog mekanizmaları yok sayılmamalı; acilen öznelerin, yani işçilerin, çalışma hayatının tanımlı

mekanizmaları işletilerek, kıdem tazminatı tartışmalarına katılımı sağlanmalıdır. Kamuoyuna açık ve şeffaf bir tartışma süreci yürütülmelidir.

Bu bağlamda;

1. Kıdem tazminatına dair yapılmak istenen düzenleme neden dinamik bir süreç olan çalışma hayatının tanımlı mekanizmaları işletilmeden, Anayasal bir kurum olan Ekonomik Sosyal Konsey ve yasal bir kurum olan Üçlü Danışma Kurulu mekanizmaları çalıştırmadan “ikili müzakereler” yoluyla tartışılmaktadır?
2. Kıdem tazminatına yönelik düzenlemeler yasalaşmadan önce Ekonomik Sosyal Konsey ve Üçlü Danışma Kurulu mekanizmalarının işletilmesi sağlanacak mıdır?
3. Kıdem tazminatına dair işletilen süreçte DİSK’in görüşleri alınmış mıdır? Alınmamış ise nedeni nedir?
4. Toplumun tamamını ilgilendiren kıdem tazminatının, tüm toplumun ve işçilerin gözü önünde, şeffaf bir biçimde tartışılmasını sağlamak üzere adım atılacak mıdır?
5. Kıdem tazminatını işveren sorumluluğu olmaktan çıkaran, iş güvencesi dayanağı işlevine son vererek işten çıkarmaları kolaylaştıran, işverene iş sürecinde keyfiyet olanağı veren, son ücret ile bağını kopararak kıdem tazminatının miktarını düşüren bu düzenlemeler sadece işveren odaklı değil midir?
6. İşçilerin var olan haklarının korunması ve hak kayıplarının engellenmesi için düzenlemeler yapılacak mıdır?
7. Kıdem tazminatı ile ilgili işçilerin tek talebi; mevcut sistemin güçlendirilmesi, bir gün bile çalışılsa tüm işçilerin istifa hali dahil kıdem tazminatı alacağı bir düzenlemenin yapılması ve işverenler işçilere kıdem tazminatını vermediğinde devletin kanun hakimiyetini sağlaması yönünde yapılacak bir düzenlemedir. Bunun için Bakanlığınızın çalışmaları var mıdır?
8. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan; kıdem tazminatı tartışmalarını, işçi ve işveren sendikalarının bir araya gelerek kendi aralarında çözmesi gerektiğini söylemiştir. Şimdiye kadar çalışma hayatına dair hükümetin dahil olmadığı ve sadece sendikaların belirlediği “bir düzenleme” olmuş mudur?
9. Sendikaların ortak görüş beyan ettiği, ortak taleplerinden biri olan, sendikal barajların kaldırılması konusunda neden somut adım atılmamıştır?
10. Şu anda iş mahkemelerinde görülen davaların önemli bir kısmı ödenmeyen kıdem tazminatlarına yönelik davalardır. Ödenmeyen kıdem tazminatları için açılan davaların daha çabuk sonuçlanması için bir düzenleme yapılacak mıdır?